

INSPIRATIEGIDS SCHATTEN VAN Vlieg 2024

HOE MAAK IK EEN SCHATTENZOEKTOCHT?

INHOUDSTAFEL

Welkom	4
1. Je eerste keer Schatten van Vlieg	5
2. Doel van de opdrachten	5
3. How to: een schattenzoektocht maken	5
3.1 Een verrassende inhoud	6
3.1.1 Wie zijn je schattenjagers?	6
3.1.2 De opbouw en vorm van je zoektocht	6
3.1.3 Het vinden van de schat	7
3.1.4 De vorm van de opdrachten	9
3.1.5 De aard en inhoud van de opdrachten	10
3.1.6 Wat nadat de schat is gevonden?	11
3.2 Een verrassende vorm	11
3.2.1 Formaat	11
3.2.2 Kleurgebruik	12
3.2.3 Lay-out	12
3.2.4 Afbeeldingen	12
3.2.5 Tekst	12
3.2.6 Digitaal	13
4. Opdrachten verzinnen	14
4.1 leuke proefopdrachten	15
4.1.1. Smaakvolle Spreekwoorden	15
4.1.3. Het mysterieuze recept	16
4.1.4. Wat als het schilderij anders zou zijn?	17
4.1.5. Ijsjes knutselen	18
4.1.6. Smaakervaring: Fris of warm?	18
4.1.7. Wereldse Smaakherinneringen	19
4.1.8. Fruitig Gezicht-Puzzel	19
4.1.9. Droog en vers	20
4.1.10. Smaaksafari	20
4.1.11. Koffiekunst: mogen spelen met je eten	21
4.1.12. Dierenketting	21
4.1.12. Het snoepkraam van De Toverenaar	22
4.1.14. Kleurrijke smaakexpeditie	22
4.1.15. Welke kunststijl smaakt naar meer?	23
4.2 Inspiratievoorbeelden	24
4.2.1. Proeven MAG	24
4.2.2. Smaakvolle boeken	25
4.2.3. Knutselen met je eten	25
4.2.4. Eten zet aan tot dialoog	26
4.2.5 Kunstenaars als Meesterkoks	26
4.2.6 Wertschaftswerte van Joseph Beuys	26

5. Een zoektocht voor het hele gezin	29
5.1 Vijf praktische tips	29
5.2 Opdrachten met verschillende moeilijkheidsgraad	30
6. Wat doe je beter niet? Checklist om naast je zoektocht te leggen.	32
7. Bekijk je eigen zoektocht kritisch	33
7.1 Vormgeving	33
7.2 Opdrachten	33
7.3 Organiseer een try-out	34
8. Educatieve hulplijnen	35
9. Samenwerken met partners	36
10. Communiceren over je zoektocht	36
11. Belangrijke deadlines	36
12. Vragen	36
13. Interessante weblinks	36

WELKOM

Schatten van Vlieg 2024 komt eraan! Met deze laagdrempelige zomeractie moedigen we families aan om eropuit te trekken in de zomervakantie en samen het vrijetijdsaanbod in hun buurt te ontdekken. **Het is de ideale manier om jouw locatie of gemeente extra in de verf te zetten bij families met kinderen tot en met 12 jaar.**

Proef jij wat ik proef?

Om jullie te inspireren focust Schatten van Vlieg elk jaar op een van de zintuigen. We kozen bewust voor zintuigen omdat ze universeel zijn, vertrekken vanuit het kind en toepasbaar zijn op alle locaties en voor alle leeftijden. **Dit jaar is het thema 'Proef jij wat ik proef?'. Smaak & proeven wordt dus de rode draad tussen de schattenjachten op verschillende locaties.** Doen jullie ook mee?

Blijf verrassen

We weten dat een schattenjager gemiddeld drie jaar deelneemt aan Schatten van Vlieg. Dit betekent dat je elk jaar zowel nieuwe deelnemers als ervaren schattenjagers op je locatie verwelkomt, je moet dus blijven verrassen! **Door elk zintuig om de vijf jaar te hernemen, laten we genoeg tijd tussen én houden we de actie kwalitatief en betaalbaar.** Je kan je zoektocht van 5 jaar geleden hernemen en verbeteren. Zo bespaar je tijd en kan je het materiaal hergebruiken.

Krijg de smaak te pakken met deze inspiratiegids

Hoe kan je aan de slag gaan met het thema proeven? Hoe ziet zo'n zoektocht eruit? En hoe maak je leuke opdrachten? Deze gids vol inspiratie, tips en voorbeeldopdrachten is jouw leidraad. Alle voorbeelden zijn vrij te gebruiken en mogen natuurlijk aangepast worden om de troeven van jouw organisatie extra in de kijker te zetten.

1. JE EERSTE KEER SCHATTEN VAN Vlieg

Neem je voor de eerste keer deel? Dan kan je alles over Schatten van Vlieg nalezen op [de pagina voor nieuwkomers](#). In vijf stappen gidsen we je door je eerste verkenningstocht.

Heb je nog vragen? Neem dan zeker een kijkje in onze [veelgestelde vragen-lijst](#).

2. DOEL VAN DE OPDRACHTEN

Door samen kunst, cultuur en vrije tijd te beleven, leren (groot)ouders, tantes, peters, ... **een kind op een andere manier kennen**. Samen genieten, verwonderd zijn, nieuwe werelden ontdekken, ... Met Schatten van Vlieg staan we voor de mooie uitdaging om zoektochten te maken die verbondenheid versterken, met **aandacht voor creativiteit en interactie**.

Door deelname aan Schatten van Vlieg leren families jouw locatie kennen als een toffe plek. Het doel van de actie is dus niet om kennis over te brengen, maar het kijkgedrag en de beleving van families te verscherpen en verdiepen. Daarbij zetten **we de deur open voor creatieve en diverse opdrachten**.

3. HOW TO: EEN SCHATTENZOEKTOCHT MAKEN

Een schattenzoektocht kan je opvatten als een creatieve rondleiding door jouw cultuurhuis, waarbij de schattenzoektocht een middel is om families te laten genieten van elkaar en van je aanbod! Door opdrachten uit te voeren op de route, komen families op het einde van de zoektocht uit bij de verstopplaats van de schatkist. **Het is dus aan jou om prikkelende opdrachten te bedenken!**

We zetten je hieronder graag op weg om ervoor te zorgen dat jouw zoektocht & Schatten van Vlieg-zomer een succes wordt.

3.1 EEN VERRASSENDE INHOUD

3.1.1 WIE ZIJN JE SCHATTENJAGERS?

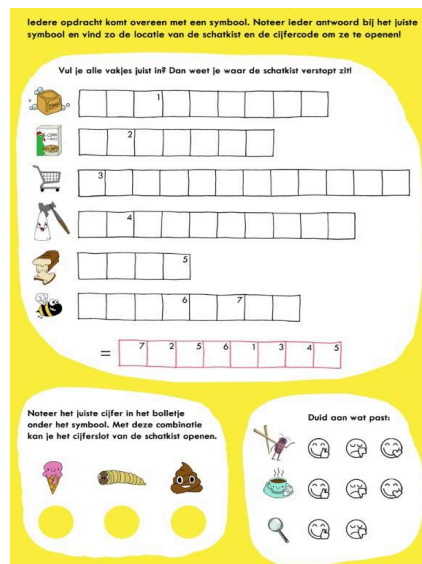
- **Bepaal je doelgroep en stem je opdrachten op hen af.** Bereik je liever jonge of oudere kinderen? Of beide?
- Kies je ervoor om een zoektocht voor alle leeftijden te maken, probeer dan opdrachten te verzinnen waarbinnen **verschillende moeilijkheidsgraden** vervat zitten.
- Gaan de kinderen op jullie locatie op schattenjacht met hun (groot-)ouders? Maak dan **een interactieve familiezoektocht** waarbij (groot)ouders en kinderen moeten samenwerken, het tegen elkaar moeten opnemen, de kinderen de leidersrol moeten opnemen, ...
- Organiseer een [try-out](#) om je schattenzoektocht uit te testen. Nodig een groep families of kinderen uit die nog niet eerder naar je locatie kwamen. Zo krijg jij voor je zoektocht een kritisch testpanel op bezoek en leg je contact met een publiek dat je nog niet bereikt.

3.1.2 DE OPBOUW EN VORM VAN JE ZOEKTOCHT

- Blijf binnen je eigen mogelijkheden. Ook met weinig budget en mankracht kan je een leuke zoektocht in elkaar steken!
- Geef structuur aan je zoektocht door in verschillende stappen/onderdelen te werken. Probeer die stappen ook duidelijk te communiceren naar de schattenjagers en hun (groot-)ouders. Geef de schattenjagers bijvoorbeeld een expliciet stappenplan, zorg voor duidelijke signalisatie, ...

[Bib Haaltert](#)

[Het MOT](#)

- Stem het aantal opdrachten af op je locatie. Blijft de gemiddelde bezoeker niet lang op je locatie, hou het dan kort en pittig. Je kan ook een verkorte versie van de

zoektocht voorzien. Geef aan welke opdrachten de schattenjagers kunnen overslaan of maak verschillende paden.

- Werk je met materiaal, zorg er dan voor dat je zeker genoeg hebt voor iedereen.
- Blijf de schattenjagers gedurende de hele zoektocht stimuleren om de zoektocht tot een goed einde te brengen.

Bij de schatkist vind je **nog één opdracht**.
Ga naar het onthaal en bekijk de laatste opdracht.

Koersmuseum Roeselare

3.1.3 HET VINDEN VAN DE SCHAT

- Bedenk hoe de schattenjagers de schat zullen vinden. **Geef je hen een schatkaart, krijgen ze bij elke opdracht een puzzelstuk waarmee ze zelf de schatkaart in elkaar kunnen puzzelen, ...?** Je kan ervoor kiezen geen bundel mee te geven en uitleg te voorzien op de plaats van de opdracht. Zorg dan voor een duidelijk aangeduid pad dat de schattenjagers begeleidt van de ene opdracht naar de andere.

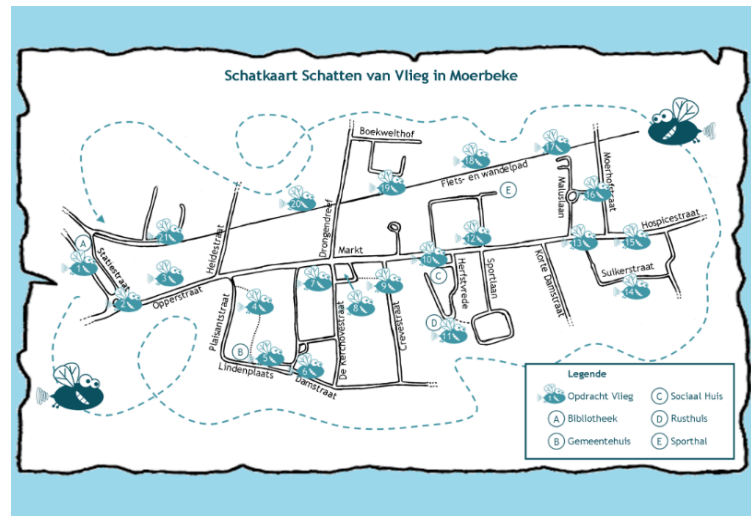
Wat kan je nog doen om de route aan te duiden?

- Breng het zoekgebied in kaart en plaats er een rooster over. Geef de cijfers en letters van het vakje waar de schat gezocht moet worden weg via de opdrachten.
- Maak als laatste opdracht een kruiswoordraadsel: het woord dat de schattenjagers zo maken, onthult de locatie van de schat. Bijvoorbeeld de 'museumtuin'.
- Laat de schattenzoekers op hun route coördinaten verzamelen: daar staat de schatkist.
- Maak een schatkaart waarop je de route aangeeft.
- Laat de families een route volgen van Vlieg naar Vlieg. Kleef Vliegen op de grond, op deuren, in de straten, ... Bij de laatste Vlieg vinden ze dan de schatkist.

Neem een kijkje bij de [zoektochten van afgelopen jaren](#) voor meer inspiratie!

[Gemeente Mechelen](#)

[Gemeente Moerbeke](#)

- Kinderen komen om een zoektocht te doen. Ze vinden het leuk om als padvinder opdrachten op te lossen of als detective op zoek te gaan naar de antwoorden en uiteindelijk de schat te vinden. Probeer er dan ook voor te zorgen dat ze op de laatste locatie **een echte schatkist vinden** en niet zomaar doorverwezen worden naar de balie of het onthaal om de schat in ontvangst te nemen.
- **Mag je zoektocht wat moeilijker? Sluit de schatkist met een hangslot!**
 - Leg bij elke opdracht een stempel met een cijfer, die de schattenzoekers mogen drukken op hun blad of boekje telkens ze een opdracht hebben uitgevoerd. Met de uiteindelijke cijfercombinatie kunnen ze het hangslot openen.
 - Werk je met goed-of-fout-opdrachten, stel dan vragen met verschillende antwoordmogelijkheden. Achter elke mogelijkheid staat een cijfer. Als ze alle cijfers vinden, hebben ze de code van het slot gekraakt.
 - Om de code toegankelijk te maken voor de jongste bezoekers, kan je ook werken met een kleurcode: bij elk antwoord staat een kleur. Op het einde moeten de schattenjagers hun kleurcode voorleggen aan het onthaal. Daar geeft de onthaalmedewerker hen de laatste tip om de schat te vinden.

TIP: Zorg dat er voldoende materiaal in de schatkist zit voor alle kinderen en vul de kist regelmatig aan. Het spelplezier wordt groter als de schat goed verstopt zit. Er is heel wat herhaalbezoek, dus verstopt de schatkist elk jaar op een andere plaats. Ontdek op [onze website](#) wat er dit jaar in de schatkist zit.

Het belang van een goed verstopte schatkist geven ook de schattenjagers zelf aan:

“Op sommige locaties de eindschatkist nog beter verstoppen. Op sommige plaatsen stond deze gewoon bij de receptie al klaar voor je aan de zoektocht was begonnen.”

“We waren helemaal op het einde van de zomer gekomen en er was niet zo héél veel keuze over in de schatkist, maar eigenlijk maakt het ook niet uit: het vinden van de schatkist was al beloning genoeg! :)”

“Nu was er een echte schatkist met een code, vorige keer was dat niet zo, dus dat vond ik nu wel veel beter!”

TIP: Sommige schattenzoektochten op openbare plaatsen krijgen jammer genoeg te maken met vandalisme. Hoe kan je dit voorkomen?

- Maak zoveel mogelijk reclame voor je schattenzoektocht (bijvoorbeeld via lokale pers en sociale media). Op die manier zijn er meer mensen op de hoogte en is er meer sociale controle. Meer tips voor de promotie van en communicatie over je schattenzoektocht vind je in de [communicatiegids](#).
- Je kan ook samenwerken met de lokale Groendienst of buurtbewoners. Zij kunnen je schattenzoektocht opnemen in hun ronde of een oogje in het zeil houden.

3.1.4 DE VORM VAN DE OPDRACHTEN

- Laat een begeleidend personage de schattenjagers door de opdrachten loodsen. Op deze manier wordt de schattenzoektocht voor de kinderen minder abstract. Heeft je organisatie geen eigen personage of figuur? Je kan altijd Vlieg gebruiken om de kinderen van de ene opdracht naar de andere te brengen!

[Regio Pajottenland](#)

[BIB Zoersele](#)

- Leg de opdracht zo kort en helder mogelijk uit. Gebruik gemakkelijke woorden en korte zinnen.
- Probeer zo veel mogelijk visueel te werken. Dan kunnen de allerjongsten en kinderen die nog niet zo goed Nederlands beheersen de schattenzoektocht ook doen!
- Een bib hoeft geen kruiswoordraadsel als rode draad te gebruiken. Een museum hoeft niet te vragen naar het aantal appels op een stilleven. **Kies ook opdrachtvormen die niet standaard bij jouw organisatie horen**, zo hou je de kinderen een hele zoektocht lang geboeid.

3.1.5 DE AARD EN INHOUD VAN DE OPDRACHTEN

- Plezier staat op nummer één!
- Vertrek vanuit de eigenheid van je locatie en maak gebruik van je collectie.

1 WERELDKAMPIOENEN

Bij een wereldkampioen hoort een gepaste trui. Hoeveel wereldkampioentruitjes zie je hangen?

_____ truitjes

Hieronder staan vijf drankjes klaar in de kleuren van de regenboog. Welk drankje zou jij kiezen om te drinken en waarom?

☐ blauw ☐ rood ☐ zwart ☐ geel ☐ groen

Omdat: _____

Aan welke groenten/fruit denk je bij het kijken naar de kleuren? Welke smaak zouden die dan hebben? (zout, zoet, zuur of bitter?)

blauw rood zwart geel groen

[Sven Nijs Cycling Center](#)

- Gesloten vragen zijn duidelijk en makkelijk op te stellen, maar komen al snel schools over en laten weinig ruimte voor creativiteit. **Probeer voor open vragen te gaan of zoek een goede balans tussen open en gesloten vragen. Kinderen vinden het fijn om erop los te fantaseren!**
- Beperk je binnen een opdracht tot één vraag. Meerdere vragen schrikken al gauw af. Bovendien zullen je schattenjagers zo langer stilstaan bij de vraag die wordt gesteld.
- Zorg voor diversiteit in je opdrachten: van tekenen tot kijken, proeven, luisteren, denken, verzamelen, doen, fantaseren, knutselen, bewegen, ... Kinderen houden bovendien van actieve opdrachten.
- Moedig de schattenjagers aan om foto's te nemen. Met de juiste hashtags maken ze op social media mond-aan-mondreclame voor jouw organisatie. Ontdek leuke ideeën rond het gebruik van social media in de [communicatiegids](#).

VOELTOCHT
Voel jij wat ik voel?

6 - 12 JAAR
Volg het prikkelend zoekparcours op de schatkaart en ga op zoek naar de 4 opdrachten in de bib. Bij elke opdracht krijg je een cijfer cadeau. Verzamel de 4 cijfers, dan heb je de geheime code waarmee je de schatkist opent.

Hallo, Schatten van Vlieg! Ik ben Vlieg.

0 - 5 JAAR
Ook de allerkleinsten kunnen hun beste voelsprietjes bovenhalen. Ik zorg ervoor dat de opdrachten gemakkelijker zijn.

Hallo, Schatjes van Vlieg! Ik ben Mini Vlieg.

Win een extra prijs!
Maak tijdens je zoektocht een leuke foto en deel die op jouw Instagram. Tag [@arhus.roeselare](#) en [#schattenvanvlieg](#) en maak kans op één van de twee extra prijzen.

[Arhus](#)

Maak je een foto of filmpje van jouw avonturen? Fijn!

Neem onderweg een foto van jouw favoriete plekje, maak een selfie tijdens één van de opdrachten of maak onderweg een leuk filmpje.

Toon ons wat jij leuk vond en deel het met iedereen!
Gebruik dan zeker [#schattenvanvlieg](#) en [#jeugdregiopajottenland](#) en de tag [@UiTmetVlieg](#)

[f](#) [i](#) [s](#) [t](#)

Vergeet je foto of filmpje ook niet door te sturen naar één van de jeugddiensten. De contactgegevens vind je op de pagina hiernaast.

Waarom? Zo maak je kans op een gratis ticket voor één van onze regionale activiteiten!

[Jeugdregio Pajottenland](#)

3.1.6 WAT NADAT DE SCHAT IS GEVONDEN?

- Je kan schattenjagers laten nagenieten in een knutselruimte. Zo kunnen ze meteen met hun stickervel aan de slag. Je kan er zelfs nog een wedstrijd aan verbinden.
- Wil je een extraatje voorzien? Je kan bijvoorbeeld een schattenjagersdiploma uitreiken.
- Moedig schattenjagers of hun ouders aan om de wedstrijdcode van op het stickervel in te voeren op [schattenvanvlieg.be](#). Zo maken ze kans op een heerlijk familieweekend!
- Vermeld het familievriendelijk aanbod dat op jouw locatie plaatsvindt in de nabije toekomst. Na deze leuke ervaring hebben ze misschien wel interesse in meer?

3.2 EEN VERRASSENDE VORM

3.2.1 FORMAAT

- **Ga voor een makkelijk formaat voor kinderhanden.** Een compact A5-boekje is voor kinderen makkelijker dan een groot A3-papier.
- Denk ook aan minder voor de hand liggende dragers, zoals een iPad of een audiofoon. Combineer gerust verschillende dragers: laat de schattenjagers via de audiofoon naar een inleidend verhaal luisteren en geef hen vervolgens een vragenbundel, ...

Scheepswerven Baasrode koos in 2022 om te werken met een **centrale opdrachten-zuil**. Hierdoor moesten de kinderen veel meer rennen van één plaats naar de andere, wat een enorm succes bleek te zijn. [Bekijk de zoektocht](#) en [lees het artikel](#) ter inspiratie.

3.2.2 KLEURGEBRUIK

- **Kies voor frisse en heldere kleuren** die je schattenjagers aanspreken en prikkelen.
- Zet je kleuren functioneel in. Zo kan je de opdrachten duidelijker maken voor schattenjagers.
- Zorg dat je tekst goed leesbaar is op de achtergrondkleuren. Zwarte letters op een donkerrode achtergrond zijn bijvoorbeeld moeilijk te lezen.
- TIP: onderaan onze [communicatiepagina](#) vind je de kleurencodes van de tekst en achtergrond van de communicatie van Vlieg terug.
-

3.2.3 LAY-OUT

- **Vermijd een schoolse lay-out.** De kinderen genieten van hun vakantie!
- Ga voor een lay-out die de schattenjagers duidelijk maakt wat ze moeten doen. Zorg dat ze weten waar te beginnen. Maak duidelijk onderscheid tussen de verschillende stappen.
- Gebruik je lay-out om belangrijke woorden in de verf te zetten.
- Probeer de vormgeving en lay-out van je schattenzoektocht te baseren op je collectie of huisstijl.
- Online vind je leuke gratis websites waarmee je makkelijk je zoektocht pimpt als een echte *graphic designer*: www.canva.be; www.piktochart.com; www.snappa.com; www.designbold.com; powtoon.com

3.2.4 AFBEELDINGEN

- Afbeeldingen vallen altijd in de smaak. Je kan ze gebruiken om de opdrachten te verduidelijken of leuker te maken.
- Gebruik in je zoektocht gerust visueel materiaal uit de Schatten van Vlieg-[campagnebeelden](#). Zo zal je zoektocht makkelijk herkend worden als een Schatten van Vlieg-zoektocht.

3.2.5 TEKST

- **Pas je lettertype aan aan je doelgroep.** 'Times new roman' is minder aantrekkelijk voor kinderen dan 'architects daughter' of 'AMATIC SC'..
- Speelse lettertypes zijn leuk, maar gaan soms ook ten koste van de leesbaarheid. Zorg dat je lettertypes duidelijk en groot genoeg zijn.
- TIP: je kan ook altijd het lettertype van Vlieg gebruiken. Dat vind je onderaan onze [communicatiepagina](#).

- Hoe korter je tekst hoe beter. Kinderen hebben geen zin om volledige encyclopedieën te lezen terwijl ze een schat aan het zoeken zijn.

3.2.6 DIGITAAL

- Je kan ook **digitaal** werken via een app zoals de [bibliotheek van Zwevegem](#). Op die manier is alle informatie op een handige manier gebundeld.

4. OPDRACHTEN VERZINNEN

Tijdens de zomer is plezier een prioriteit voor families. **Blijf dus ver van alles wat schools is in je opdrachten of lay-out.**

Bij het kiezen van het aantal opdrachten kijk je best naar de tijd die mensen meestal op je locatie doorbrengen. Voor een museumbezoek trekken mensen vaak meer tijd uit dan om een boek te ontlenen in de bib. **Tip: geef op je website mee hoe lang de zoektocht bij jullie ongeveer duurt.**

Maak opdrachten gelinkt aan je locatie, collectie of gemeente. Varieer daarbij tussen denken en doevragen. **Durf voor open vragen te gaan: die zijn het allerleukst en wakkeren de creativiteit van de schattenjagers aan.**

Ter inspiratie presenteren we in deze gids **gevarieerde proefopdrachten en inspiratievoorbeelden van kunstenaars**. Er zijn opdrachten die je kan linken aan je collectie of locatie, en opdrachten die geen verwijzing hebben. De opdrachten zonder link kan je op voorhand aanbieden, bijvoorbeeld om kinderen warm te maken voor je zoektocht en het thema voelen (in scholen of op de speelpleinwerking). Of je kan de opdrachten op je locatie zelf aanbieden zonder dat families inkom moeten betalen. In je zoektocht is het interessant om vooral opdrachten te verwerken die kinderen echt laten stilstaan bij je collectie of locatie. Je wil immers dat vooral je locatie en je aanbod blijven hangen.

4.1 LEUKE PROEFOPDRACHTEN

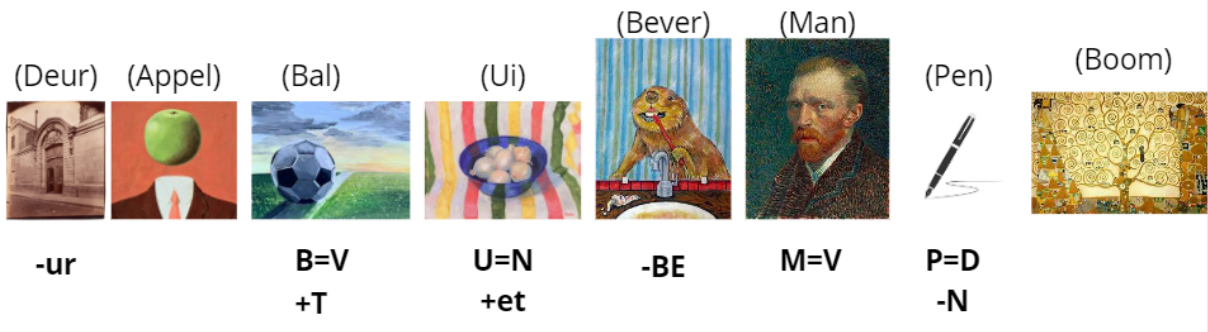
4.1.1. SMAAKVOLLE SPREEKWOORDEN

Benodigdheden:

- Rebus van spreekwoorden die te maken hebben met eten

Opdracht:

- Spreek de denkcapaciteiten en creativiteit van de kinderen aan met een leuke rebusopdracht rond spreekwoorden die verband houden met smaak en eten. Denk bijvoorbeeld aan 'Boter bij de vis', 'Een appeltje voor de dorst' of 'De appel valt niet ver van de boom' (zie voorbeeld onderaan). Omdat niet alle schattenjagers al oud genoeg zijn om spreekwoorden te begrijpen, kun je ook een eenvoudige zin toevoegen waarin ze letterlijk zien wat er gebeurt zoals een afbeelding van een koek en een ei ('Het is koek en ei') op deze manier leren ze spreekwoorden op een eenvoudige manier kennen.
- ★ Laat je inspireren door elementen uit kunstwerken. Wellicht vormen ze samen een spreekwoord?
- ★ Heb je een boek over spreekwoorden? Dat kan handig zijn voor je schattenjagers.

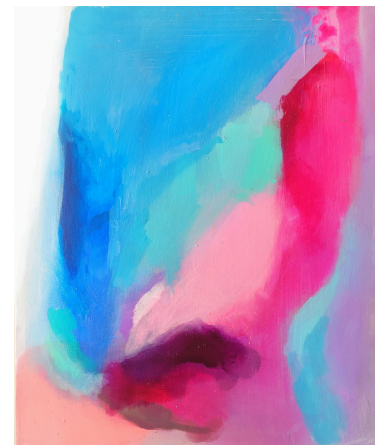
4.1.2. EEN SMAAKVOL SCHILDERIJ

Benodigdheden:

- Papier
- stiften, verf, kleurpotloden, ...

Opdracht:

- Geef de kinderen blanco papier en verschillende kleuren verf. Vertel hen dat ze een smaakervaring gaan schilderen, zonder daarbij gebruik te maken van afbeeldingen van voedsel. Leg uit dat ze de verf moeten gebruiken om de smaak en sensatie te vertalen naar kleuren, lijnen en vormen op het papier.

Laat ze nadenken over vragen zoals:

- Hoe smaakt zoet voor jou? Welke kleuren en vormen associeer je met zoetheid?
 - Hoe zou je de smaak van citroen schilderen?
- ★ Betrek de kunstwerken in je expositie bij de opdracht. Wellicht ontdek je een schilderij waarop eten, zoals een appel schittert. Hoe zou jij die appel op jouw eigen canvas verbeelden?
- ★ Laat de schattenjagers een gerecht kiezen uit een van de boeken op de [leeslijst](#), als bron van inspiratie voor hun smaakvolle schilderijen.

4.1.3. HET MYSTERIEUZE RECEPT

Benodigheden:

- Een recept
- Plakband om sommige woorden mee te verbergen

Opdracht:

- Geef de schattenjagers een recept, maar met een twist: sommige woorden zijn verdwenen en bedekt met plakband. De uitdaging is om de ontbrekende woorden te vinden en het recept weer compleet te maken. Om het wat toegankelijker te maken, voorzie je een lijstje met mogelijke woorden waaruit ze kunnen kiezen om de ontbrekende woorden te vinden. Je kunt ook afbeeldingen toevoegen van de ingrediënten die ze moeten identificeren.
- ★ Denk out of the box. Het recept kan ook een recept zijn om een mooi kunstwerk of een literair meesterwerk te maken.
- ★ Misschien kan je wel een gerecht vinden met een kruid dat op jouw buitenlocatie staat?
- ★ Bevinden de schattenjagers zich in erfgoedlocatie? Dan kan het leuk zijn om te werken met een recept van vroeger. Wat aten ze vroeger op jouw locatie?

4.1.4. WAT ALS HET SCHILDERIJ ANDERS ZOU ZIJN?

Benodigdheden:

- Papier
- tekengerief
- Afbeeldingen van bekende schilderijen met eten

Opdracht:

Er zijn wereldberoemde schilderijen waarin eten een hoofdrol speelt, zoals 'Le Fils de l'Homme' van Magritte, waar een man een appel voor zijn hoofd houdt. Maar stel je voor dat het geen appel was, maar bijvoorbeeld een banaan. De opdracht voor je schattenjagers is om dit (of een ander kunstwerk uit jouw collectie, een boekomslag, ...) kunstwerk opnieuw vorm te geven, maar met een ander stuk fruit.

Andere werken:

- Andy Warhol en Campbell's Soepblikken: Hoe zou het iconische schilderij eruitzien als Warhol in plaats van soepblikken iets anders had afgebeeld? Spreek de creativiteit van de kinderen aan en stimuleer hen om een nieuwe draai aan dit populaire kunstwerk te geven.
 - Edward Hopper met het werk 'Automat': In plaats van de vrouw die een kop koffie vasthoudt, kan er bijvoorbeeld een verfrissend groot glas limonade afgebeeld worden.
 - Vermeer en 'Het melkmeisje': Misschien zit er helemaal geen melk in de kom?
- ★ Laat je meeslepen door die iconische kunstwerken, en verwerk bijvoorbeeld de appel van Magritte in een kunstwerk uit jouw collectie. Print de werken van de schattenjagers af en creëer zo een toffe collage.

4.1.5. IJSJES KNUTSELEN

Benodigdheden:

- Verschillende kleuren verf
- Lijm
- Ijsstokjes
- Diverse versiersels naar keuze
- Nietmachine (optioneel)

Opdracht:

- Laat de schattenjagers een smaakvol ijsje knutselen: bevestig twee wc-rollen aan elkaar met nietjes of lijm. Schilder de wc-rollen in één kleur of meerdere kleuren naar keuze. Als het droog is, kunnen ze het ijsje versieren.

Je kan de schattenjagers ook extra vragen stellen zoals:

- Zijn de ijsjes in de wereld overal hetzelfde?
- Vind je dat de smaak van een ijsje afhangt van de omgeving waarin je het eet? Hoe zou deze smaken op de locatie waar de schattenjagers zich nu bevinden?
- Als dit ijsje een smaak had die niemand ooit heeft geproefd, hoe zou die dan smaken?

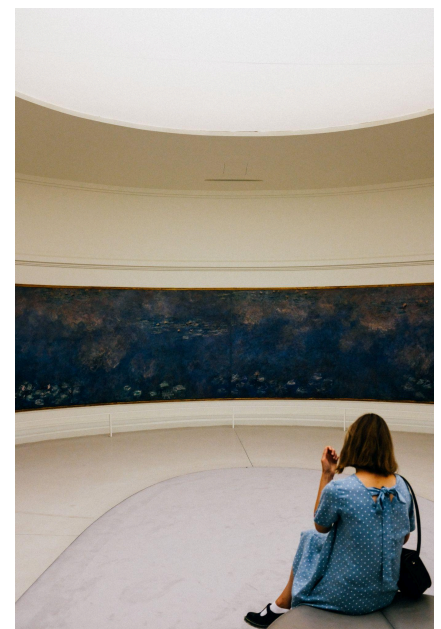
4.1.6. SMAAKERVARING: FRIS OF WARM?

Benodigdheden:

- Muntjes
- Chocolade
- Kunstwerk/cover van een boek

Opdracht:

De kinderen beginnen door een muntje te nemen en kijken naar het schilderij of de boekcover. Wat zie je? Hoe voel je je bij het kunstwerk? Vervolgens nemen de schattenjagers een stuk chocolade of een muntje. Hoe kijk je nu naar het kunstwerk?

Ervaar je iets anders? Voelt het nu eerder warm dan fris aan? Bespreek met elkaar wat je opvalt en deel je indrukken!

4.1.7. WERELDSE SMAAKHERINNERINGEN

Benodigdheden:

- Memorykaarten met afbeeldingen van voedsel uit verschillende landen (bijvoorbeeld sushi voor Japan, pizza voor Italië, taco voor Mexico, etc.).

Opdracht:

- Verzamel afbeeldingen van gerechten uit verschillende landen en print twee identieke kaarten per gerecht. Leg de kaarten verspreid op tafel met de afbeeldingen naar beneden. De schattenjagers draaien om de beurt twee kaarten om, om een paar te vinden. Voor extra uitdaging kunnen ze raden uit welk land het gerecht komt.
- ★ Je kan ook boeken gebruiken als Memorykaarten. Deze boeken hoeven niet precies hetzelfde te zijn, maar ze kunnen wel een vergelijkbaar thema hebben, zoals bijvoorbeeld verschillende smaken (zoet, zout, bitter, enzovoort) of gerechten uit verschillende keukens (Aziatisch, Italiaans, Duits, enzovoort). Om het iets moeilijker te maken, kun je de achterkant van de boeken bedekken met inpakpapier.

4.1.8. FRUITIG GEZICHT-PUZZEL

Benodigdheden:

- Papier
- Afbeelding van een werk van Guiseppe Arcimboldo

Opdracht: Stap in de schoenen van Guiseppe Arcimboldo en probeer een gezicht samen te stellen met behulp van verschillende soorten fruit. Denk aan appels als wangen, druiven als ogen, of bananen als neus.

- ★ Misschien heb jij wel een leuk personage in een boek of op een kunstwerk waar de schattenjagers mee aan de slag kunnen gaan.
- ★ Bevinden de schattenjagers zich op een erfgoedlocatie? Dan kunnen ze de mensen die er vroeger woonden een make-over geven. De jonkvrouw van vroeger krijgt nu een prachtige fruihoofd.

4.1.9. DROOG EN VERS

Benodigdheden:

- Potjes met verschillende kruiden of gedroogd fruit

Opdracht:

Geef elk kind een potje met kruiden of gedroogd fruit zonder de originele verpakking te onthullen. De uitdaging voor de schattenjagers is om te raden welke groente of fruit oorspronkelijk in het potje zit.

- ★ Heb je een kruidentuin? Maak dan een heuse zoektocht door je kruidentuin. Laat de schatzoekers zelf op zoek gaan naar de verse variant van de gedroogde kruiden. Zorg voor een tekening van de verse kruiden voor de allerkleinsten. Zo kunnen zij ook op zoek gaan naar de verse variant.

Is het wat moeilijk om de kruiden te vinden? Plaats een vliegje bij de verse kruiden, dan zijn ze makkelijker te vinden!

4.1.10. SMAAKSAFARI

Benodigdheden:

- Een wereldkaart
- Afbeeldingen met speciale of typische gerechten van een land.

Opdracht:

- Laat de kinderen een spannende reis maken in de wereld van smaken! Geef ze een wereldkaart en verschillende afbeeldingen van opvallend en speciaal eten, zoals paella, pasta, frietjes, en andere lekkernijen. De uitdaging is om de oorsprong van de gerechten op de afbeeldingen aan te duiden op een wereldkaart. Voor de jongste deelnemers kun je het iets eenvoudiger maken door de afbeeldingen in herkenbare vormen te knippen, zoals sterren of hartjes. Teken deze vormen ook op de juiste locatie op de kaart, zodat zelfs de allerkleinsten kunnen meedoen en plezier beleven aan deze smaakvolle ontdekkingsreis!

Enkele vragen die je ook kan stellen aan onze schattenjagers zijn:

- Wat is jouw favoriete gerecht en uit welk land komt het?

- Als je een eigen restaurant zou hebben, welk gerecht zou dan absoluut op het menu moeten staan?
 - Ben je al eens op reis geweest? Was het eten toen lekker?
- ★ Probeer binnen het thema van je cultuurhuis/museum te blijven, waarbij de smaaksafari niet beperkt blijft tot alleen voedsel. Bijvoorbeeld, als het gaat om 'Muzieksmaak', kunnen schattenjagers worden uitgedaagd om artiesten correct te plaatsen binnen diverse muziekstijlen. Denk ook aan kunstwerken en verschillende kunststromingen die in lijn zijn met het thema van je organisatie

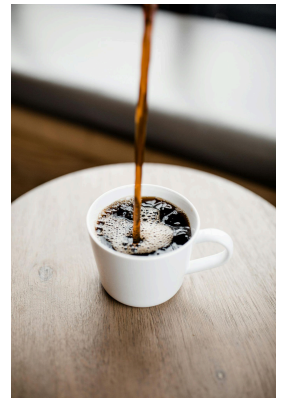
4.1.11. KOFFIEKUNST: MOGEN SPELEN MET JE ETEN

Benodigdheden:

- Papier
- Schildergerief: kwasten en sponsjes
- koffie

Opdracht:

Zet een heerlijke tas koffie en laat het rustig afkoelen voor je schattenjagers. Nu is het tijd voor hen om creatief aan de slag te gaan! Ze kunnen kwasten en sponsjes gebruiken om boeiende kunstwerken te creëren met koffie als schildermedium. Wist je dat je ook andere vloeistoffen kunt voorzien? Denk aan thee voor verschillende tinten of het vocht van groenten voor een verrassend kleurenpalet.

- ★ Laat de schattenjagers een kunstwerk namaken uit de tentoonstelling of een tof personage uit een boek.
- ★ Kijk eens goed rond. Misschien vinden de kleine kunstenaars zo wel inspiratie voor hun creatie. Zo kunnen ze zich bijvoorbeeld inspireren op de prachtige tuin.

4.1.12. DIERENKETING

Benodigdheden:

- Afbeeldingen van verschillende dieren
- Een groot vel papier of een lege ruimte op de vloer

Opdracht:

Verspreid verschillende afbeeldingen van diverse dieren, zoals leeuwen, giraffen, krokodillen, en andere fascinerende wezens. De uitdaging is om een ketting te creëren

waarbij elk dier het volgende dier in de reeks 'opeet'. Bijvoorbeeld: In de voedselketen eet een konijn gras, de slang eet het konijn, de havik eet de slang, en tot slot eet de vos de havik. Knip de afbeeldingen in stukken, zodat ze als een puzzel in elkaar passen. Op deze manier wordt de opdracht wat toegankelijker en kunnen zelfs de jongste deelnemers actief meedenken.

- ★ In plaats van gewone afbeeldingen kunnen ook boeken worden gebruikt met verschillende dieren op de cover. Of misschien heb je ergens nog affiches liggen met afbeeldingen van dieren van vorige tentoonstellingen?

4.1.12. HET SNOEPKRAAM VAN DE TOVENAAR

Benodigdheden:

- Papier
- Kleurpotloden

Opdracht:

“De snoepkraam van de Toverenaar is gevuld met magische lekkernijen, zoals bonen met verschillende smaken, chocoladekikkers en kauwgom waarmee je enorme bellen kunt blazen. Stel je voor dat je je eigen magische snoep zou maken!”

Voorzie papier en kleurpotloden voor de kinderen zodat ze hun unieke, betoverende lekkernij kunnen ontwerpen. Stel nog extra vragen: Welke smaak heeft de snoep? Welke magische eigenschappen?

4.1.14. KLEURRIJKE SMAAKEXPEDITIE

Benodigdheden:

- Snoepjes met verschillende kleuren zoals Skittles
- Blinddoek

Opdracht:

Stimuleer de schattenjagers om hun smaakzintuigen en kleurperceptie te verkennen met een kleurrijke smaakexpeditie! Laat ze geblinddoekt een snoepje proeven, zoals een Skittle, en raden welke kleur ze proeven.

★ Voorzie vervolgens enkele prikkelende vragen:

- Heeft kleur eigenlijk wel smaak?
- Welke kleur zou je absoluut nooit willen proeven?
- Als je maar 1 kleur van eten zou mogen eten voor de rest van je leven, welke zou dit dan zijn?

4.1.15. WELKE KUNSTSTIJL SMAAKT NAAR MEER?

Benodigheden:

- Papier en tekenmateriaal (verf, kwasten, potloden, stiften, etc.)
- Verschillende afbeeldingen boeken van diverse kunststijlen

Opdracht:

Laat de kinderen kiezen uit diverse kunststijlen door hen verschillende afbeeldingen of boeken te tonen. Vervolgens mogen ze hun favoriete kunststijl selecteren en proberen een kunstwerk in die stijl te creëren.

★ Vragen die je aan onze schattenjagers kan stellen:

- Waarom heb je gekozen voor deze kunststijl?
- Is er een kunststijl die je echt niet mooi vindt?
- Welke kleuren maken jou blij? Zijn er specifieke kleuren die je graag in jouw kunstwerk wilt gebruiken?
- Hou je meer van rechte lijnen, krullen of ronde vormen in kunst?
- Als jouw kunstwerk een smaak had, welke smaak zou het dan hebben? Zoet, zout, zuur of misschien iets anders?

4.2 INSPIRATIEVOORBEELDEN

4.2.1. PROEVEN MAG

Elizabeth Willing maakte 'Goosebump', een enorme muur van wel 7 meter hoog met meer dan 300 pepernoten erop. Mensen mochten de koekjes van de muur eten zonder gebruik te maken van hun handen. Als de middelste koekjes op waren, moesten ze zich bukken of hulp vragen om bij de onderste of bovenste koekjes te komen. Het kunstwerk veranderde op een leuke manier naarmate de koekjes werden opgegeten, en mensen werden onverwacht deel van het kunstwerk.

Bij het kunstwerk 'Hortus Deliciarum' in het Tinguely Museum konden mensen kunst proeven. Gemaakt door **Marisa Benjamim**, draaide het kunstwerk om de smaak van bloemen uit Basel. Bezoekers konden proeven en dachten zo mee na over bloemen in eten. Het kunstwerk was een leuke en lekkere manier om de natuur te beleven.

In het kunstwerk 'Untitled' (Portret van Ross in LA) van **Félix González-Torres** zie je een stapel snoepjes, elk individueel verpakt in allerlei kleurrijke wikkels. Het bijzondere is dat je als toeschouwer de vrijheid hebt om een snoepje uit het kunstwerk te pakken. Het bijschrift geeft aan dat er altijd een schijnbaar eindeloze voorraad snoepjes beschikbaar is, waardoor de interactie tussen het publiek en het kunstwerk centraal staat.

4.2.2. SMAAKVOLLE BOEKEN

Het **Nationaal Museum Thyssen-Bornemisza** heeft in samenwerking met 25 gerenommeerde Spaanse chef-koks het gastronomische kookboek 'Het Thyssen op het Bord' samengesteld. Deze chefs lieten zich inspireren door kunstwerken uit het museum, waarbij ze elementen zoals thema, textuur en kleuren integreerden. In beknopte teksten delen de chefs hun keuze voor specifieke kunstwerken en leggen ze uit hoe deze inspiratie heeft geboden voor hun recepten.

'**Smaakspoken**' betovert lezers met een boeiend smaaksprookje waarin het geheim van de zeven smaken wordt onthuld. Dit avontuurlijke kinderboek, geschreven door Daan Faber, reikt jong en oud een gemeenschappelijke taal aan om te beschrijven wat dagelijks onze mond binnengaat. De hoofdrol is weggelegd voor Puck, die sinds het overlijden van haar moeder een gevoel van eenzaamheid ervaart. Haar vader is elke avond druk in de weer in zijn restaurant, waardoor Puck staat te popelen om in de keuken te helpen. Echter, volgens haar vader moet ze eerst beter leren proeven. Het verhaal neemt een betoverende wending wanneer Puck onverwachts bezoek krijgt van de smaakspoken. Deze mysterieuze wezens onthullen haar de geheimen van de zeven smaken: zout, pittig, zuur, vet, umami, bitter en zoet. Kan Puck met de hulp van deze spoken haar eigen culinaire reis maken? Het verhaal belooft niet alleen een ontroerend avontuur, maar ook een unieke ontdekkingsstocht naar de rijkdom van smaken.

4.2.3. KNUTSELEN MET JE ETEN

Boterhammenkunst, ook wel bekend als 'bento art' of 'sandwich art', is een creatieve manier om je lunchbox op te fleuren en het eten op een speelse manier te presenteren. In plaats van gewone boterhammen in de lunchbox te stoppen, worden ze omgetoverd tot kunstwerken die lijken op bekende schilderijen, personages of andere creatieve ontwerpen. Het kan variëren van eenvoudige ontwerpen zoals gezichtjes of dieren tot complexere kunstwerken die geïnspireerd zijn op beroemde kunstenaars zoals Van Gogh, Mondriaan of Hokusai.

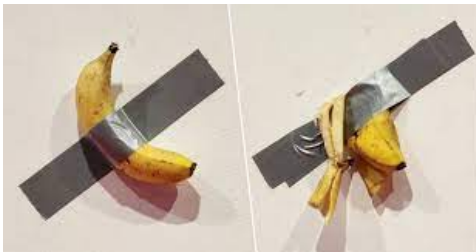
4.2.4. ETEN ZET AAN TOT DIALOOG

'Contained Measures of a Kolanut' in Museum Tinguely is een kunstinstallatie gemaakt door **Otobong Nkanga**. De kunstenaar nodigt je uit om actief deel te nemen door kolanoten te breken en te proeven. Hiermee onderzoekt ze niet alleen de schoonheid van bloemen, maar ook hun diepgaande culturele en sociale betekenis. Door de bezoekers uit te nodigen om te proeven, stimuleert Nkanga dialoog en ontmoeting, waardoor een boeiende interactie ontstaat met de kunst en de betekenissen die erachter schuilen. Lees er [hier](#) meer over.

4.2.5 KUNSTENAARS ALS MEESTERKOKS

Sommige kunstenaars lijken ware meesterkoks in hun vak en weten voedsel op een creatieve manier te integreren in hun kunstwerken. Neem bijvoorbeeld het intrigerende 'mosselschilderij' van **Marcel Broodthaers** of de opvallende 'hamzuilen' van **Jan Fabre**.

Een opmerkelijk voorbeeld komt van **Maurizio Cattelan**, wiens werk bestaat uit een banaan die met ducttape aan de muur is bevestigd. Niet iedereen herkent meteen dat dit kunst is; zo was er een student die de banaan opat omdat hij nog niet had ontbeten.

4.2.6 WIRTSCHAFTSWERTE VAN JOSEPH BEUYS

'Wirtschaftswerte' (of 'economische waarden') is een kunstwerk gemaakt door Beuys. Het bestaat uit metalen rekken met voedsel uit Oost-Duitsland, oude schilderijen en een blok gips. De opstelling laat de scheiding tussen Oost- en West-Duitsland zien. De verbleekte verpakkingen uit het Oosten verschillen sterk van de kleurrijke verpakkingen in het Westen.

Oude schilderijen benadrukken het contrast tussen het 'rijke' Westen en het 'arme' Oosten.

4.3 ZELF OPDRACHTEN MAKEN

Je kan ook zelf opdrachten bedenken om jouw collectie of leuke plekken in je cultuurhuis of gemeente extra in de verf te zetten. Vind je opdrachten rond het thema proeven niet evident? Of is het de eerste keer dat je deelneemt? We geven je enkele tips.

Begin met het onderzoeken van de mogelijkheden op jouw locatie. Wat wil je in de kijker zetten? En wat past al goed bij het thema proeven? Je kan snel veel ideeën verzamelen via een brainstormsessie of mindmap. Wanneer je een aantal ideeën hebt, kan je deze uitwerken.

10 belangrijke tips:

1. Doe iets met het verhaal of de uniciteit van je eigen plek

Verwerk de inhoud of het verhaal van jouw plek in de opdrachten. Vermijd generieke opdrachten die je zomaar overal zou kunnen doen. Bij een monument werk je rond het erfgoedverhaal, een bibliotheek draait om boeken, een natuurdomein heeft zijn eigen unieke fauna en flora, ...

2. Zorg voor variatie in de opdrachten.

Tekenen, kijken, luisteren, denken, doen, fantaseren, knutselen, bewegen, proeven, ... ?

3. Denk aan verschillende leeftijden

Families hebben vaak kinderen uit verschillende leeftijdsgroepen.

4. Werk voor families, niet alleen voor kinderen

Families op uitstap willen *samen* dingen doen. Denk aan opdrachten waarbij je moet samenwerken, het tegen elkaar moet opnemen, de kinderen de leidersrol moeten opnemen, ...

5. Een zoektocht is meer dan gewoon het juiste antwoord vinden

Denk breder dan opdrachten met een juist-of-fout-antwoord: vaak zijn die heel beperkend en niet echt interessant. Ga eerder op zoek naar creatieve opdrachten die de fantasie aanwakkeren, kritisch denken stimuleren, ...

6. Hou het simpel

Concepten, teksten, opdrachten, ... Maak ze niet onnodig ingewikkeld. Maak opdrachten zo visueel mogelijk. Zo maak je je zoektocht ook toegankelijk voor families die het Nederlands nog niet zo goed beheersen.

7. Besteed aandacht aan de vorm

Zorg ervoor dat je zoektocht aantrekkelijk is voor families. Dat kan ook met een klein budget! Misschien is een handgeschreven opdracht in de vorm van een brief wel veel leuker dan iets dat in Photoshop of Word is gemaakt.

8. Materiaal prikkelt

Als je materiaal gebruikt, probeer dan voldoende te voorzien. Denk ook aan dingen die families misschien niet standaard in huis hebben.

9. Denk zo breed mogelijk na over proeven & smaak.

Lekkernijen en kleine zoetigheden liggen voor de hand, maar denk ook eens na over smaken die minder gekend zijn bij kinderen, zoals de bittere smaak van witlof of de umami smaak van sojasaus.

Je kan proeven en smaak ook breder zien: proeven van andere culturen, proeven van kunst, ...

10. Test bij je doelgroep

Zijn je opdrachten duidelijk? Weten families wat ze moeten doen? Organiseer een [try-out](#) en test je zoektocht op voorhand.

Naast leuke opdrachten is de omkadering van je zoektocht natuurlijk ook belangrijk.

5. EEN ZOEKTOCHT VOOR HET HELE GEZIN

Uit [onderzoek](#) dat we in 2019 voerden naar de cultuurparticipatie van families met heel jonge kinderen, bleek dat 95% van hen wel zin heeft om aan cultuur te doen, maar niet altijd iets geschikt vindt. Het aanbod voor deze doelgroep is beperkt en vaak pijlsnel uitverkocht. Nochtans trekken families er graag op uit met alle kinderen van het gezin.

5.1 VIJF PRAKTISCHE TIPS

5 praktische tips om je zoektocht zo familievriendelijk mogelijk te maken:

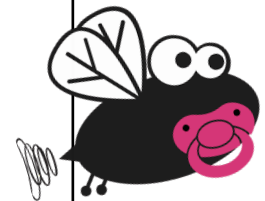
1. Zet alles op kinderhoogte, zo kunnen kinderen zelf aan de slag met je opdrachten. Denk ook aan mensen met een beperking bij het opstellen van je parcours.
2. Blijf binnen je eigen mogelijkheden. Ook met weinig budget en mankracht kan je een leuke zoektocht in elkaar steken!
3. Toon eens een ruimte of een aantal voorwerpen die normaal niet toegankelijk zijn voor bezoekers.
4. Schuif je vaste aanbod voor kinderen tijdens de zomer even aan de kant als je een schattenzoektocht op poten zet. Te veel keuze is verwarrend, en bovendien kunnen bezoekers op die manier nog eens terugkomen en iets anders ervaren. Als een gezin je locatie al eens heeft bezocht op een ander moment, kan je tijdens de zomer iets nieuws aanbieden.
5. Creëer een plek waar schattenjagers na hun zoektocht nog even kunnen blijven plakken. Een atelier bijvoorbeeld, waar kinderen iets verder kunnen uitwerken als ze daar zin in hebben. Je kan de kunstwerken die er gemaakt worden ook tentoonstellen: zo krijgen bezoekers de ervaringen van vorige schattenjagers mee, en volwassenen zien dat er ook bij kinderen iets leeft.

5.2 OPDRACHTEN MET VERSCHILLENDE MOEILIKHEIDSGRAAD

Schatten van Vlieg, verspreid over heel Vlaanderen en Brussel, is een mooie kans om in te spelen op de (stijgende) interesse van families om deel te nemen aan het culturele leven. De actie mikt op gezinnen/groepen met kinderen van 4 tot 12 jaar, maar **je kan jouw zoektocht ook voor de allerkleinsten (0-5 jaar) toegankelijk maken met kleine ingrepen.**

Tips om je opdrachten ook leuk te maken voor de allerjongsten:

- Differentieer in moeilijkheidsgraad, maar vermijd specifieke leeftijdsaanduidingen. Oudere kinderen willen soms ook de gemakkelijke opdrachten doen, en sommige kinderen van 7 kunnen al echt lezen, andere nog niet. Schrijf de moeilijkheidsgraad erbij via een visuele aanduiding (bijvoorbeeld met sterretjes of vliegjes).
- Is een opdracht specifiek voor de allerjongsten bedoeld, gebruik dan ons **Schatjes van Vlieg-logo** ([hier](#) te downloaden).
- Communiceer op uitinvlaanderen.be/vlieg en je eigen kanalen duidelijk voor **welke leeftijden** je zoektocht geschikt is en hoe lang de zoektocht duurt. Zo kunnen families inschatten of het met hun kinderen haalbaar is.

Tips voor de allerjongsten (0 tot 5 jaar):

Ook (heel) jonge kinderen zijn dol op schattenzoektochten. Met de juiste prikkels en eenvoudige opdrachten kan je hen de hele schattenjacht lang blijven boeien.

In 2019 organiseerden we samen met het opvoedingscentrum VCOK een testtraject met Museum Dr. Guislain en de bib van Kortenbergh om hun zoektochten toegankelijk te maken voor de allerkleinsten. Dit traject, Schatjes van Vlieg, bleek een succes voor beide locaties. Saïdya, publiekswerker in Museum Dr. Guislain, geeft in dit [artikel](#) tips en tricks over hoe je je zoektocht én locatie toegankelijk kunt maken voor de allerjongsten. [Hier](#) ontdek je hoe de bib van Kortenbergh hun opdrachten heeft aangepast zodat ook heel jonge kinderen een fijne tijd konden beleven, samen met de oudere broer of zus. Op de inspiratiedagen in 2020 gaf VCOK een sessie over de manier waarop je vanuit de leefwereld van de allerjongsten tot toffe opdrachten kunt komen. Lees hun tips [hier](#).

Tips voor schattenjagers van 3 tot 6 jaar:

- Voor de jongere schattenjagers is het volgen van een parcours op zichzelf heel leuk. Je kan een zoektocht maken aan de hand van ballonnen, pijlen, vlaggen of Vliegjes, zonder ingewikkelde opdrachten.
- Wanneer je de kinderen door de zoektocht loodst aan de hand van tips, zijn vooral **afbeeldingen of foto's** leuk voor jonge kinderen. Maak je een fotozoektocht, kies dan voor duidelijke foto's en zoom niet te veel in op de details. Je kan ook prenten of foto's van voorwerpen of herkenbare plaatsen in je cultuurhuis gebruiken om de kleuters naar de schatkist te leiden.
- Kinderen houden van avontuur! Teken met krijt, stift of stukjes tape een **hindernissenparcours en maak er een avonturen-schattenjacht van**. Laat de kleuters springen over een rivier, van steen tot steen stappen, over een heel smalle strook lopen.
- Print een afbeelding of foto van de verstopplaats van de schatkist en knip deze in een aantal grote stukken. Puzzelen maar!

Tips voor iets oudere kinderen (+10 jaar):

Oudere kinderen houden van een uitdaging. Maak de opdrachten wat moeilijker of leid ze om de tuin.

- Codeer een bericht in geheimtaal. De kinderen krijgen telkens een stukje code, op het einde kunnen ze zo het bericht ontcijferen. Een boodschap doorseinen in morsecode of in spiegelschrift?
- Je kan oudere kinderen misleiden. Als ze denken dat ze de schat hebben gevonden, hang je een brief 'GEFOPT'. De schatkist ligt niet hier ... Los dit raadsel op en ontdek waar de schatkist wel ligt.
- Bevestig 2 oorschroeven aan de schatkist. Doe hier een cijferslot door. De kinderen ontdekken aan de hand van opdrachten de cijfers en kunnen zo de code kraken.

6. WAT DOE JE BETER NIET? CHECKLIST OM NAAST JE ZOEKTOCHT TE LEGGEN.

We merken uit onze bevragingen bij de schattenjagers dat sommige opdrachten minder populair zijn. Wil je een originele, leuke zoektocht maken die perfect in de vakantiesfeer past? Zorg dan voor variatie en maak niet (te veel) van deze opdrachten:

- Tel-opdrachten
- Opdrachten die niets te maken hebben met je collectie. Denk aan schoolse vragen zoals “Benoem de onderdelen van de neus” of “Verbind de kleuren met het juiste object”. Verwerk een eigenheid die alleen bij jouw locatie of collectie past in je opdrachten.
- Opdrachten die alleen op de kinderen gericht zijn. Het voordeel van een familie-uitstap in de vrije tijd is dat de gezinsleden *quality time* met elkaar doorbrengen. Ze hebben tijd om met elkaar bezig te zijn, stimuleer dan ook de interactie tussen ouders en kinderen in je opdrachten. Laat het onthaal actief motiveren om de opdrachten samen uit te voeren.
- Goed-of-fout-vragen
 - Een zoektocht werkt ook zonder goed-of-fout vragen. Zie het als een route door je huis naar de kist, met onderweg haltes waar je iets doet. Idealiter bied je op die haltes opdrachten aan die gedifferentieerd zijn volgens moeilijkheidsgraad.
 - Elk kind is verschillend. De ene tekent graag, de andere is meer een denker. Zorg dat er opdrachten in je zoektocht zitten die verschillende interessevelden aanspreken. Check of in jouw zoektocht minstens vijf van deze dingen voorkomen: ruiken, proeven, kijken, luisteren, knutselen, fantaseren, zoeken, bewegen, samenwerken, voelen, tekenen, schrijven, ...

7. BEKIJK JE EIGEN ZOEKTOCHT KRITISCH

Als je zoektocht bijna klaar is, kan je onderstaande vragen overlopen om je schattenjacht nog eens kritisch te bekijken.

7.1 VORMGEVING

1. Bespreek het kleurgebruik
 - a. Welke kleuren?
 - b. Hebben de kleuren een bepaald effect? Zo ja, welk?
2. Bespreek de afbeeldingen en foto's
 - a. Veel of weinig?
 - b. Zijn ze functioneel of decoratief?
 - i. Wat is daar het effect van?
 - ii. Helpen ze de opdrachten duidelijker te maken?
3. Bespreek de tekst
 - a. Wat voor lettertype wordt er gebruikt?
 - b. Past het lettertype bij de doelgroep?
 - i. Geeft het een bepaalde sfeer weer?
 - ii. Ziet het er leuk/aantrekkelijk uit?
 - iii. Is het goed leesbaar?
 - c. Helpt de lay-out om inzicht te krijgen in de zoektocht? Kan je bijvoorbeeld door het lettertype ontdekken welke aspecten belangrijk zijn?
4. Welke zoektocht spreekt families volgens jou het meeste aan? Waarom?
5. Wat vind je van de vorm waarin de zoektocht aangeboden zal worden aan de kinderen? (een A4'tje, een aantal losse papieren, een kaart, een boekje, ...)

7.2 OPDRACHTEN

1. Bespreek de leeftijd waarvoor de zoektocht volgens jou geschikt is.
 - a. Met welke woorden worden de opdrachten uitgelegd?
 - b. Zijn er vooral korte of lange zinnen gebruikt?
 - c. Hoeveel hulp denk je dat kinderen nodig hebben van hun ouders om de zoektocht tot een goed einde te brengen?
2. Bespreek de aard van de opdrachten.
 - a. Wat vind je de leukste opdracht?
 - b. Zijn het eerder open of gesloten opdrachten?
 - c. Tot wie richt de zoektocht zich? Enkel de kinderen of tot de hele familie?
 - d. Is het thema verwerkt in de zoektocht? Zo ja, op welke manier?
3. Bespreek de invloed van de opdrachten op de locatie.
 - a. Leer je de collectie of locatie beter kennen?
 - b. Worden bezoekers aangemoedigd om nog eens terug te gaan? Zo ja, hoe?
4. In welke vorm wordt het spel gegoten? (e.g. zoektocht naar een cijfercode, naar een woord, een schatkaart, een route die uitmondt in de vindplaats van de schatkist, ...)

Extra

1. Wat onthoud je?
 - a. Is er iets dat je blijft op basis van de antwoorden op deze vragen?
 - b. Welk aspect van [andere zoektochten](#) zou je willen toepassen op je eigen zoektocht?

7.3 ORGANISEER EEN TRY-OUT

Wil jij een breder en nieuw publiek bereiken met je zoektocht? Organiseer voor de start van de zomer een try-out en nodig een groep families of kinderen uit die nog niet 'vanzelf' naar je locatie komen. Denk aan een buitenschoolse opvang, een OKAN-klas, een groep mensen met een beperking, ... Zo leg je niet alleen contact met een nieuw publiek, maar krijg je ook meteen een kritisch testpanel over de vloer voor de zomeractie echt start.

8. EDUCATIEVE HULPLIJNEN

We stellen je graag enkele kunsteducatieve organisaties voor die je kunt inschakelen voor het maken van een zoektocht:

- **Bamm!** is een krachtige motor voor kunst- en erfgoededucatie met en door kinderen, jongeren en hun begeleiders. Ze zwingen zoveel mogelijk kunst- en erfgoededucatie aan, omdat ze geloven in het belang van inspirerende ontmoetingen met kunst en erfgoed voor de ontwikkeling van jonge geesten.

Kijk <https://www.bamm.be>
Mail info@bamm.be

- **appelSIEN + ANAnas**: voor concept, productontwikkeling en realisatie van unieke en authentieke cultuureducatieve materialen op maat, zoals zoektochten, doe-boekjes en educatieve spelen.

Kijk <https://www.appelsienananas.be>
Mail appelsienananas@gmail.com

- **Amadeo Kollektif**: is een creatie-atelier boordevol collectieve experimenten die de verbeelding stimuleren. Deze creatieve, kunstzinnige ervaringen worden professioneel omkaderd door artiesten, pedagogen en vaklui.

Kijk <https://amadeokollectif.be>
Mail info@amadeokollectif.be

- **VCOK**: voor begeleiding bij het proces om een zoektocht voor de allerjongsten te maken of ideeën aan die leeftijdsgroep aan te passen. Ze coachen ook medewerkers of geven vorming rond het werken met en voor de allerjongsten.

Kijk www.vcok.be
Mail info@vcok.be

- **Casa Blanca vzw**: met een pak knowhow betreffende cultuureducatie en ook kunst- en erfgoedbeleving voor 4- tot 12-jarigen. Je kan hen ook contacteren met plannen rond toegankelijkheid.

Kijk <https://casablancavzw.be>
Mail info@casablancevzw.be

Wij wensen jullie alvast een vruchtbare samenwerking!

9. SAMENWERKEN MET PARTNERS

Uit de evaluatie bij de cultuurhuizen blijkt dat meer dan de helft van de deelnemers samenwerkt met partners. Sommigen voorzien naast de zoektochten in de cultuurhuizen een zoektocht in de hele gemeente, sommigen zorgen voor een extra beloning voor families die op meerdere locaties in de gemeente een schat zoeken, soms ontstaan er andere leuke samenwerkingsvormen. Ontdek de voordelen, concrete voorbeelden en mogelijkheden in onze [gids rond samenwerken](#).

10. COMMUNICEREN OVER JE ZOEKTOCHT

Nadat je zoveel werk in de voorbereidingen van je schattenjacht hebt gestopt, is het natuurlijk leuk om tijdens de zomermaanden zoveel mogelijk bezoekers te ontvangen. Het Vliegteam verzamelt tips om jouw schattenjacht in de kijker te zetten bij het grote publiek.

Let er zeker op dat je aan het begin van het seizoen voldoende reclame maakt voor de families die graag op voorhand plannen, maar vergeet de last-minute beslissers niet en zet je evenement voor de start ook nog eens goed in de kijker. Hou de updates in het oog voor de [communicatiegids](#).

11. BELANGRIJKE DEADLINES

We maakten [een lijstje van belangrijke deadlines](#).

12. VRAGEN

Heb je nog vragen? Dan vind je misschien al een antwoord in onze [veelgestelde vragen-lijst](#) of op www.publiq.be/schattenanvlieg. Antwoord niet gevonden? Neem gerust contact op met liesel@publiq.be of anne-sofie@publiq.be.

13. INTERESSANTE WEBLINKS

- <https://www.bruzz.be/samenleving/meest-gestreeelde-beeld-gedemonteerd-voor-restauratie-2011-10-18>
- <https://www.hoewerktdat.be/handwerk/hoe-maak-je-slijm>
- <https://drive.google.com/file/d/1OG8iderUOVPHnAXAcAz3Wxtg20uNWYJq/view?resourcekey>
- <https://www.facebook.com/laagbijdegrond/>
- <https://www.nemosciencemuseum.nl/nl/ontdek/doe-het-zelf>
- <https://www.technopolis.be/nl/proefjes/kan-je-lopen-op-een-vloeistof-1/?audience=voor-bezoekers>
- <https://www.parool.nl/kunst-media/de-kunst-van-pino-pinelli-mag-je-aanraken>
- <https://kinderfeestje-thuis.net/eetspelletjes/>
- <https://www.heutinkvoorthuis.nl/nl/knutselen-eten/page/1998/>

- <https://www.mofad.org/>
- <https://www.tinguely.ch/de/ausstellungen/ausstellungen/2020/amuse-bouche.html>
-